

A Kúria a Dr. Józsa Zsolt Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Józsa Zsolt ügyvéd) által képviselt felperesnek, a I. rendű, és a jogi előadó által képviselt II. rendű alperesek ellen, biztosítási szerződés létrejöttének megállapítása iránti perében, amelybe az I. rendű alperes pernyertessége érdekében dr. Papp Dezső Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Papp Dezső ügyvéd) által képviselt beavatkozott, a Debreceni Városi Bíróság előtt 25.G.40.322/2011 szám alatt megindított, és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2012. szeptember hó 27. napján meghozott 2.Gf.41.036/2012/4 számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott félnek 35.000,- (harmincötezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes forgalmi rendszámú, mezőgazdasági vontató járművével 2009. november hó 18. napján forgalmi engedély és rendszám nélkül közúti közlekedésben vett részt, amelynek során 10.160.977,- forint összegű kárt okozott. A mezőgazdasági vontató 2009. október hó 13. napjától egyedi forgalomba helyezési engedéllyel rendelkezett, míg forgalmi engedéllyel és rendszámmal 2009. november hó 20. napján látták el.

A károkozást megelőzően, 2009. november hó 16. napján az I. rendű alperesi független biztosítás közvetítő (alkusz) kötelező felelősség-biztosítási szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatot fogalmazott meg, majd arról igazolást állított ki a kockázatviselés kezdeteként 2009. november hó 16. napját rögzítve. A II. rendű alperes a biztosítási kötvényt 2009. december hó 1. napján állította ki az ajánlatától- és az I. rendű alperes által

kiállított igazolás dátumától eltérő, 2009. november hó 20. napi kockázat viselési kezdő nappal. Ezen ajánlattól való eltérésre a II. rendű alperes a felperes figyelmét felhívta, aki azt a II. rendű alperesnél 15 napon belül sem szóban, sem írásban nem kifogásolta.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az forgalmi rendszámú mezőgazdasági vontatóra kötött kötelező gépjármű felelősség-biztosítása az I.r. alperes által kiállított igazolólapon feltüntetett időponttól, 2009. november hó 16. napjától volt hatályos.

Az I. rendű alperes és pernyertessége érdekében beavatkozó fél előadta, hogy az I. rendű alperes nem volt alanya a felperes és a II.r. alperes között létrejött szerződésnek; az I.r. alperes alkuszi tevékenysége a szerződési jogviszonyt nem hozta létre. Ebből következően az I.r. alperessel szemben - aki úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható - megállapítási kereset előterjesztésére nincs jogi lehetőség.

A II. rendű alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Előadta hogy az I. rendű alperes a felperes megbízásából járt el, így az általa kiállított igazoló lap nem minősül a biztosító által kiállított tanúsítványnak. Ellenkérelmében hivatkozott továbbá arra, hogy a perbeli gépjármű első forgalomba helyezésének időpontjától (2009. június 20. napjától) vehetett csak részt a forgalomban, így a kockázatviselés kezdete is csak ezen időpontban kezdődhetett.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban a Debreceni Városi Bíróság érdemben vizsgálta a felperes megállapítási keresetét. Új határozatának indokolásában a 2003. évi LX. törvény 45. § a) pontja alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes a felperes, mint ügyfél megbízásából járt el, az alperesek között megbízási jogviszony nem állt fenn. Erre tekintettel az I. rendű alperes által kiállított igazoló lap nem minősül a biztosítási szerződés II. rendű alperessel történő megkötését tanúsító okiratnak. A gépjármű üzemben tartójának kötelező felelősség-biztosításáról szóló 190/2004. (VI.8) kormányrendelet 1. számú melléklet 4. pont (2) bekezdése alapján a II. rendű alperes kockázatviselésének kezdetét nem határozta meg a biztosítási szerződés megkötését megelőző időpontra, és azt jogosult volt a II. rendű alperes 2009. november hó 20. napjával meghatározni. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1988. évi I. törvény 23. § (1) és (2) bekezdése, a 25/A. § c) pontja, valamint az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogosult volt 2009. november 20. napjában meghatározni kockázatviselése kezdetét, mivel a felperes ezen időpontig csak az 5/1990. (IV.12.) KÖHÉM rendelet 4. § (8)

bekezdése szerinti egyedi forgalomba helyezési engedéllyel rendelkezett. Kifejtette továbbá, hogy a felperes a perben nem bizonyította, hogy 2010. december hó 04. napját - a kötvény kézbesítését - követő 15 napon belül a kockázatviselési kezdő időpontot kifogásolta volna a II. rendű alperesnél. Ennek hiányában pedig a II. rendű alperes által meghatározott 2009. november hó 20-i kockázatviselési időpontban jött létre a felek között a szerződés. Az 1988. évi I. törvény 25/A. § c) pontja alapján a felperes gépjárműve közúti forgalomban csak érvényes hatósági engedéllyel és jelzéssel vehetett volna részt, amely időpont meg kellett egyezzen a biztosító kockázatviselési kezdőnapjával. Utalt az elsőfokú bíróság továbbá BH.1990.105 számú eseti döntésére hivatkozva arra is, hogy a felperes marasztalásra irányuló kérelmet is előterjeszthet volna, így a Pp. 123. § szerinti megállapítási kereset előfeltételei sem álltak fent.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság - csak utalva az elsőfokú bíróság helyes indokolására és a bizonyítási eljárás adatainak megfelelő és okszerű mérlegelésére - az ítéletet helybenhagyta, és kötelezte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a másodfokú bíróság mellőzött a Pp. 123. § szerinti megállapítási kereset-indítás feltételeinek fent nem állására vonatkozó négy bekezdést.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett kereseti kérelmének helyt adó határozat meghozatalát kérte. Felülvizsgálati kérelemben a jogsértés alapját a Ptk. 2. § (1) bekezdésében, a Pp. 3. § (3) bekezdésében, a Pp. 163. §, 164. §, és 199. §-ban jelölte meg akként, hogy ezen jogszabályhelyeket a tényállás ismertetése után szó szerint idézte. Azonban nem jelölte meg, és nem indokolta, hogy a jogerős határozat miért és mennyiben sértette meg ezen jogszabályokat. Hivatkozott továbbá a Pp. 206. § (1) bekezdésére, előadva e körben azt, hogy a bíróságok nem kellő súllyal vették figyelembe az I. rendű alperes által kiállított igazolást, és az azon szereplő kockázatviselés kezdő időpontját, továbbá azt, hogy a gépjármű 2009. október hó 13. napjától egyedi forgalomba-helyezési engedéllyel rendelkezett. A bizonyítékok helytelen értékelése körében hivatkozott továbbá arra, hogy tanúvallomás állt rendelkezésre annak igazolására, hogy a kötvény megismerésekor a felperes kifogásait az I. rendű alperessel közölte. A felperes a Pp. 123. §-a és az ahhoz írt kommentár alapján hivatkozott arra, hogy a megállapítási kereset indításának feltételei fennállnak, ugyanis a felperes keresete a jogviszony létezésének megállapítására-, illetve annak fennállására irányul, továbbá a felperessel szemben esedékessé vált kártérítési igény nem áll fent.

Az I. rendű alperesi beavatkozó a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést – többek között – a Ptk. 2. § (1) bekezdésében; a Pp. 3. § (3) bekezdésében, a 163. §, a 164. § és a 199. §-ban jelölte meg, azonban nem adta elő, hogy e körben konkrétan mire alapítja a jogerős határozat jogszabálysértését. A felülvizsgálati kérelem határozott és pontos kérelmet ezen jogszabályok megsértésére vonatkozóan nem tartalmazott, ezért a Kúria azokat érdemben vizsgálni nem tudta. A felperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést érdemben elbíráلható módon a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésében és a Pp. 123. §-a szerinti megállapítási kereset feltételeinek fennállásában jelölte meg [Pp. 270. § (2) bekezdése]. Erre tekintettel a jogerős ítélet kizárólag ezen két jogszabályi hely vonatkozásában volt felülbíráلható [Pp. 275. § (2) bekezdés].

Felülvizsgálati eljárásban sem bizonyítás felvételének [Pp. 275. § (1) bekezdés], sem a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye (BH.2002.29). Nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja, csak abban az esetben, ha a bíróság ítéletének a megállapított tényállása iratellenes, okszerűtlen, vagy logikai ellentmondást tartalmaz (BH.1998.401).

A másodfokú bíróság azonban a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállás alapján, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által megkötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződés csak 2010. november 20. napjától volt hatályos, és a II. rendű alperes kockázatviselésének kezdő időpontja nem 2010. november 16. napja volt. A másodfokú bíróság a tényállást a tárgyalási elv és szabad bizonyítási rendszer keretei között beszerzett bizonyítékok mérlegelésével [Pp. 206. § (1) bek.] állapította meg, és azt teljes körűen meg is indokolta. A jogerős határozat a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak okszerű egybevetése alapján határozta meg a jogvita eldöntése körében irányadó tényeket; és bizonyítékokat a maguk összességében helytállóan értékelte, jogszabálysértés nélkül.

A felperesnek nem azt kellett bizonyítani a perben, hogy képviselőjének minősülő I.r. alperesnél terjesztett elő kifogást a kockázatviselés szerződési időpontjának meghatározása miatt – amely tényre a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott B.P. tanúvallomása adatot szolgáltatott. Hanem ezzel szemben azt, hogy azt a II.r. alperessel közölte illetve, hogy kifogása a II.r. alpereshez eljutott, amely bizonyítási kötelezettségének azonban nem tett eleget. A felperes által a hivatkozott tanúvallomás, mint

bizonyíték erre ugyanis nem tartalmazott szolgáltatott adatot, ahogy arra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása helytállóan mutatott rá.

A perbeli gépjármű egyedi forgalomba helyezési hatósági engedélye, a perbeli gépjármű rendszámmal való ellátása és ezek időpontjai valamint az I.r. alperes által kiállított igazolólap tartalma a felek által vitássá nem tett tények voltak. Ezek értékelése jogkérdésnek minősült, és nem a szabad bírói meggyőződés alapján történő mérlegelésnek [Pp. 206. § (1) bek.]. Erre tekintettel a jogerős határozat jogi indokolása nem támadható a bizonyítékok megalapozatlan értékelésére hivatkozással. A jogerős határozat a felhívott jogszabályokat helytállóan alkalmazta, és a felperes felülvizsgálati kérelem nem is jelölt meg e vonatkozásban jogszabálysértést, így a rendkívüli perorvoslati eljárás érdemben ezekre nem is terjedhetett ki.

A felülvizsgálati kérelemben megjelölt Pp. 123. § szerinti megállapítási kereset előterjeszthetőségére vonatkozó felperesi érvelés részben volt helytálló. Mivel a megállapítási keresetet konjunktív feltételei - így a felperesi jogainak II.r. alperessel szembeni megóvása és teljesítés követelhetőségének kizártsága - a kereset benyújtásakor és az I.r. alperessel szemben a per egész szakaszában fennállt, a jogerős ítélet érdemben vizsgálta a vitatott jogviszony létezését.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolásának azon négy bekezdését kirekesztette, amely a Pp. 123. § szerinti megállapítási kereset előterjeszthetőségének teljes kizártságára utalt. Azonban a jogerős határozat helytállóan hagyta helyben az elsőfokú határozat azon indokolását, hogy a II.r. alperessel szemben a per folyamán bekövetkezett kártérítés megfizetése okán már nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének (BH 1990.105.). Ugyanis a felperes által okozott kár a károsult részére történő kifizetése - és a MABISZ felperessel szembeni ezen meghatározott összegű, marasztalásra irányuló keresetének előterjesztése - után a felperes a II.r. alperessel szemben, az ismert kárösszeg erejéig, már marasztalást is kérhet.

A kifejtettek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. Ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles volt a felülvizsgálati ellenkérelmet előterjesztő I. rendű alperesi beavatkozó alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított

*felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.*

*Budapest, 2013. május 8.*

*Dr. Molnár Ambrus sk. a tanács elnöke, Dr. Virág Csaba sk.  
előadó bíró, Dr. Szűcs József sk. bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*AM*

*írnok*